

Projekt

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W CHOROSZCZY**

z dnia ..... 2017 r.

**w sprawie przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 446, ze zm. poz. 1597 i 1948) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Choroszcz na lata 2017 – 2020, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Choroszczy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Choroszczy

mgr Beata Marlena Jeżerys

Załącznik do Uchwały Nr XXIV/2017
Rady Miejskiej w Choroszczy
z dnia ..... 2017 r.

***Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Choroszcz
na lata 2017 – 2020***

Wstęp i informacje ogólne.

Przemoc jest zjawiskiem występującym coraz powszechniej. Każdego dnia znajdujemy odniesienia w mediach o krzywdach wyrządzonych ludziom przez inne jednostki, o maltretowaniu słabszych – dzieci, osób starszych, o znęcaniu się nad najbliższymi. Wykorzystuje się swoją przewagę, władzę, siłę do sprawianie cierpienia innym lub przeciwnie: demonstruje się własną bezsilność i potrzebę czyjejs uwagi, sprawiając ból, poniżając, zmuszając do uległości czy szukania pomocy.

Wśród wielu zatrważających zjawisk obserwujemy jeszcze jedno – przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, główna atrakcja filmów czy gier komputerowych. Ma swojego odbiorcę wśród niemal wszystkich grup wiekowych. Przemoc stała się zatem swoistym rodzajem rozrywki, zabawy.

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020 powstał w oparciu o literaturę przedmiotu podejmującego problem oraz zapisy ustaw i programów.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania pomocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Choroszcz wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które nakładają na Gminę obowiązek opracowania i realizowania Programu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy.

Przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Osobami doświadczającymi przemocy są na ogół kobiety i dzieci, rzadziej mężczyźni. Ofiara jest zazwyczaj słabsza, a sprawca silniejszy. Zgodnie z art. 207 § 1 Kodeksu Karnego, przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Przemoc w rodzinie

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy osobom doświadczającym przemocy i osobom stosującym przemoc, konieczne jest na wstępie zdefiniowanie najważniejszych pojęć związanych z tym zagadnieniem. Najczęściej stosowana definicja przez osoby zajmujące pomocą ofiarom określa przemoc domową jako: *działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste*. Definicję osoby najbliższej znajdujemy zarówno w art. 115 § 11 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997r., Nr 88, poz. 553 z późn. zm.), jak i w art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Osobami najbliższymi są: małżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo, powinowaci, przysposobieni oraz ich małżonkowie, osoby pozostające we wspólnym pożyciu, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- **Przemoc fizyczna** – w swej czynnej postaci przybiera działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, duszenie, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni. Forma bierna przemocy fizycznej przejawia się w zakazach mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych lub zamknięciu osoby doznającej przemocy w areszcie domowym.
- **Przemoc psychiczna** – to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystujące różnorodne mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągła krytyka, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie, odmawianie pożywienia, zmuszanie do wykonywania upokarzających czynności, sprowadzanie do domu osób nieakceptowanych przez

domowników. Przemoc psychiczna może polegać również na niszczeniu przedmiotów mających wartość dla osoby poniżanej, zmuszaniu jej do opuszczania domu itp. Przemoc psychiczna nie pozostawia śladów widocznych „gołym okiem”, nie ma dla niej skali, aby można było ustalić rozmiar krzywdzenia psychicznego.

- **Przemoc seksualna** – to zmuszenie osoby (ofiary) do aktywności seksualnej wbrew jej woli, bez pytania o jej zgodę, jak również w sytuacji gdy obawia się odmówić sprawcy. Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły fizycznej przez sprawcę, na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu. W przypadku dzieci częściej używa się określenia dziecko wykorzystywane seksualnie. Dziecko wykorzystywane seksualnie to każda jednostka ludzka w wieku bezwzględnej ochrony, którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej. W Polsce określono ten wiek na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystaniem seksualnym, nawet jeśli dziecko wyraziło zgodę na kontakt seksualny.
- **Przemoc ekonomiczna** – działanie mające na celu doprowadzenie do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy. Przykładem przemocy ekonomicznej jest odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie ofierze podjęcia pracy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodzinie, okradanie, zmuszanie do zaciągania kredytów bądź pożyczek wbrew woli np. współmałżonka.
- **Zaniedbanie** – zjawisko społeczne, które odnosi się w szczególności do relacji opartej na zależności w szczególności: rodzic – dziecko, opiekun – osoba nieporadna (z uwagi na wiek lub niepełnosprawność). Charakteryzuje je niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizjologicznych i emocjonalnych osoby zależnej oraz brak zapewnienia właściwej uwagi, troski, opieki ze strony osób najbliższych.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

- **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych.
- **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, ofiary pod wpływem silnych emocji spowodowanych doznana krzywdą decydują się wezwać pomoc, złożyć zawiadomienie na policję, podjąć inne działania.
- **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Sprawca obiecuje poprawę, deklaruje, że nigdy się to nie powtórzy, jest miły i troskliwy. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, ponieważ pragnie by to była prawda. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy spowodowanym wzrostem napięcia. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

Podstawą do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest świadomość, że:

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca.
3. Zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doświadczającej przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja bycia ofiarą przemocy w rodzinie.
4. Stosowanie przemocy wobec osób najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu kwalifikowanym z art. 207 ustawy Kodeks karny (Dz. U. z 1997r., Nr 88, poz. 553 z późn. zm.), który stanowi:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie,

sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Podstawy prawne:

- ustawa z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r., poz. 930 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r., poz. 487 z późn. zm.),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz.

Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Choroszcz oraz posiadany potencjał do realizacji programu.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie. Diagnoza została przeprowadzona na podstawie danych przedstawionych w sprawozdaniach z realizacji zadań w ramach statystyk Policji, danych ze sprawozdań Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choroszczy, informacji z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz danych z Punktu Konsultacyjnego Uzależnień w Choroszczy. Jednoznaczne określenie skali przemocy rodzinie jest trudne, ponieważ dane zgromadzone przez instytucję i podmioty, które w swojej działalności mają bezpośredni lub pośredni kontakt z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie stosują różne formy typologii i klasyfikacji danych. Ze względu na specyfikę przemocy oszacowanie jej skali nie jest łatwym zdaniem. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doświadczających przemocy, które w wielu przypadkach nie składają zawiadomienia o przestępstwie z różnych powodów, m.in. obawy przed sprawcą, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, ochronie sprawców lub osób z nimi związanych przed cierpieniem, wstydu, obawy przed wykluczeniem społecznym i innych czynników.

Przedstawione czynniki powstrzymujące przed składaniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, odgrywają szczególną rolę w obliczaniu czynów popełnionych przez osoby bliskie i znajome. Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieujawniona.

Ze statystyk Policji wynika, że w latach 2014 – 2016 ilość interwencji domowych związanych z założeniem „Niebieskiej Karty” przedstawiała się następująco:

Rok	Liczba interwencji domowych dot. „Niebieskich Kart”	Liczba prowadzonych postępowań przygotowawczych
2014	37	16
2015	27	10
2016	22	22

Analizując dane w tym zakresie należy zauważyć, że w 2014 roku odnotowano największą liczbę interwencji Policji. W rok 2015 i 2016 ilość interwencji miała charakter spadkowy przy jednoczesnym wzroście liczby prowadzonych postępowań przygotowawczych.

Rok	Osoby doświadczające przemocy:		
	kobiety	mężczyźni	dzieci
2014	33	1	1
2015	25	0	2
2016	20	2	0

Z powyższych danych wynika, że najliczniejszą grupę pokrzywdzonych w wyniku przemocy

domowej stanowią kobiety. Odnotowuje się również, że dzieci są osobami pokrzywdzonymi w przemoc domowej, stanowi to znikomą liczbę lecz nie należy tego problemu bagatelizować. Należy zauważyć, że pojawiają się liczby mówiące, że mężczyźni są osobami doznającymi przemocy domowej.

Rok	Grupa osób stosujących przemoc:		
	kobiety	mężczyźni	Stosowanie przemocy przez osoby będące pod wpływem alkoholu
2014	3	34	29
2015	0	27	25
2016	2	20	14

Z analizy powyższych danych wynika, że mężczyźni stanowią największą grupę osób stosujących przemoc. Kobiety jako osoby stosujące przemoc stanowią znacznie mniejszą liczbę. W większości przypadków osoby stosujące przemoc były pod wpływem alkoholu. Nadmierne spożywanie alkoholu jest jednym z głównych czynników powodujących przemoc w rodzinie.

Na podstawie danych uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choroszczy ustalono:

Rok	Liczba wniosków zgłoszonych do GKRPA w sprawie leczenia odwykowego	Liczba osób rodzinach	Liczba dzieci w rodzinach (do 18 roku życia)
2014	18	41	7
2015	15	30	6
2016	15	35	6

Analizując dane można powiedzieć, że liczba wniosków wpływających do GKRPA sprawie rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu w okresie trzyletnim pozostaje na porównywalnym poziomie. Nie były kierowane wnioski do Sądu na przymusowe leczenie z uwagi na możliwość skorzystania z leczenia odwykowego w Specjalistycznym Publicznym Psychiatrycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Choroszczy.

Z informacji uzyskanych z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choroszczy wynika, że dysfunkcjami występującymi w rodzinach korzystających z pomocy społecznej, które mogą mieć wpływ na zaistnienie przemocy w rodzinie jest:

1. bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
2. uzależnienie od alkoholu członków rodziny.

Osoby korzystające z pomocy społecznej ze wskazanymi dysfunkcjami.

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwagi na bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego			Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu dysfunkcji alkoholizmu w rodzinie	Ogółem liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej
	Ogółem	w tym rodziny niepełne	w tym rodziny wielodzietne		
2014	82	33	36	27	412
2015	85	38	37	31	354

2016	76	37	34	23	385
------	----	----	----	----	-----

Na podstawie wywiadów środowiskowych i spostrzeżeń pracowników socjalnych można stwierdzić, że zjawisko przemocy na terenie Gminy nie jest rozpowszechnione. Nie należy jednak tego problemu bagatelizować lub pozostawiać jako nieistniejący, albowiem sprawy związane z przemocą często jeszcze przez niektórych są skrywane lub rodziny te nie korzystają ze świadczeń pomocy społecznej.

Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 6/2011 Burmistrza Choroszczy z dnia 24 listopada 2011 roku w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego, zmieniony Zarządzeniem Nr 200/2017 Burmistrza Choroszczy z dnia 15 lutego 2017r. w sprawie zmiany składu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Choroszcz.

Zespół Interdyscyplinarny stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest metodą pracy w tym obszarze, opartą na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę i umiejętności podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie Gminy Choroszcz.

Analizując liczbę wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego można zauważyć, że w 2016 i 2015 roku liczba wszczętych procedur była do siebie bardzo zbliżona i w stosunku do 2014 roku znacznie spadła. Ponadto, można powiedzieć, że problem przemocy domowej często jest problemem wstydlwym i statystyka w pełni nie odzwierciedla powagi problemu.

Ogółem liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart” w tym:	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
– z terenu Gminy	41	27	25
– terenu miasta Choroszcz	24	16	15
Liczba spotkań grup roboczych	17	11	10
	44	32	61

Liczba wypełnionych kart

Liczba wypełnionych kart w tym:	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Niebieska Karta A	41	27	25
Niebieska Karta C	33	16	22
Niebieska Karta D	31	13	25

- Formularz „Niebieska Karta – A” wypełniany jest w sytuacji stwierdzenia lub podejrzenia występowania przemocy w rodzinie.
- Formularz „Niebieska Karta – C” wypełniany jest z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotkniętą przemocą.
- Formularz „Niebieska Karta – D” wypełniany jest z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Potencjał i zasoby Gminy Choroszcz w zakresie przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Do chwili obecnej problemami związanymi z przemocą w rodzinie na terenie gminy zajmowali się głównie pracownicy socjalni zatrudnieni w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, Policja – dzielnicowi oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obowiązkiem gminy jest podjęcie działań na rzecz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego, którego skład rozszerza się o osoby zajmujące się problematyką przemocy na terenie gminy o przedstawicieli oświaty, kuratorów sądowych, ochrony zdrowia oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Zasoby instytucjonalne Gminy:

- Urząd Miejski w Choroszczy
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choroszczy
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Choroszczy
- Zespół Szkół w Choroszczy
- Szkoły Podstawowe na terenie Gminy Choroszcz – Kruszewo, Złotora
- Posterunek Policji w Choroszczy
- Komisariat Policji w Białymstoku
- Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Medicus” w Choroszczy,
- Samorządowe Przedszkole w Choroszczy
- Żłobek Samorządowy Nr 1 w Choroszczy
- Stacja Opieki „Caritas” w Choroszczy
- Specjalistyczny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Choroszczy
- Instytucje kościelne
- Klub Abstynenta „Wolność” w Choroszczy
- Sołtysi i rady sołeckie
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Instytucje o zasięgu wojewódzkim i powiatowym realizujące zadania w tym zakresie.

W związku z przeprowadzoną diagnozą w obszarze problematyki przemocy rodzinie oraz biorąc pod uwagę na stan zasobów instytucjonalnych, stwierdzono, iż występują następujące potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które należy wziąć pod uwagę przy tworzeniu programu:

- prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu zwiększenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez kampanie społeczne, działania profilaktyczne, edukacyjne, propagowanie właściwych postaw wolnych od przemocy,
- rozwijanie sieci instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz doskonalenie ich zasobów,
- podnoszenie kompetencji osób podejmujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- doskonalenie systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą.

Założenia programowe

Gminny Program Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstwom,
- jawność działań organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowywania się w rodzinie,

poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

KIERUNKI DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Choroszcz, realizacji celów ustawowych, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz celów wskazanych w niniejszym Programie określono główne kierunki działań oraz sprecyzowano grupy odbiorców, do których są one kierowane:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie – obszar kierowany do społeczeństwa lokalnego, w tym osób rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.
2. Ochrona i pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie – obszar skierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie – obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zacieśnienie współpracy pomiędzy nimi – obszar kierowany do przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Adresaci programu:

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy.
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy, w szczególności dzieci i młodzież,
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.
4. Sprawcy przemocy w rodzinie.

Realizatorzy programu:

Program będzie realizowany przez instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Urząd Miejski w Choroszczy
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Choroszcz
3. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choroszczy
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choroszczy
5. Zespół Szkół w Choroszczy
6. Szkoły Podstawowe z terenu Gminy (Kruszewo, Złotonia)
7. Posterunek Policji w Choroszczy
8. Komisariat policji w Białymstoku
9. Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Medicus” w Choroszczy,
10. Samorządowe Przedszkole w Choroszczy
11. Żłobek samorządowy Nr 1 w Choroszczy
12. Stacja Opieki „Caritas” w Choroszczy
13. Specjalistyczny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Choroszczy
14. Instytucje kościelne
15. Klub Abstynenta „Wolność” w Choroszczy
16. Sołtysi i rady sołeckie.

CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania/działania
<p>Podnoszenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy Choroszcz wobec przemocy w rodzinie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Realizacja programów profilaktycznych w środowisku szkolnym. 3. Edukacja rodziców na temat form i metod wychowawczych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem (zajęcia pozaszkolne), prowadzenie zajęć wychowawczych. 2. Edukacja przedmałżeńska. 3. Poradnictwo w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją i konfliktem 4. Wspieranie rozwoju nieagresywnych sposobów rozwiązywania konfliktów społecznych i rodzinnych. 5. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym. 6. Zajęcia wychowawcze dotyczące nieagresywnego rozwiązywania konfliktów
<p>Zmniejszenie negatywnych następstw dla osób doświadczających przemocy i świadków występowania przemocy w rodzinie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. 2. Ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie. 3. Promowanie mediacji, w tym mediacji rodzinnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Monitorowanie zjawiska przemocy na terenie gminy. 3. Zapewnienie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego i socjalnego. 4. Udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą. 5. Udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom doświadczającym przemocy. 6. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie. 7. Pomoc socjalna osobom doświadczającym przemocy. 8. Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.	1. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	1. Udostępnienie możliwości skorzystania z oddziaływań terapeutyczno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc. 2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych. 3. Szkolenia na temat środków stosowanych wobec osób stosujących przemoc.
---	---	--

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.

Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

1. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
1. Zwiększenie udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
2. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
3. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
4. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
5. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
6. Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.

FINANSOWANIE PROGRAMU.

Środki finansowe na realizację systemu będą pochodziły w szczególności z:

- środków własnych Gminy Choroszcz, w tym z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych powiatowi.

MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o dane i informacje (sprawozdawczość) podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do 31 stycznia każdego roku do Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Choroszczy. MGOPS w Choroszczy do dnia 31 marca każdego roku przedkłada Radzie Miejskiej w Choroszczy sprawozdanie z realizacji Programu. Na podstawie wniosków ze sprawozdania następować będzie modyfikacja treści Programu oraz opracowanie realizacji Programu na kolejne lata.

Realizatorzy Programu

Program będzie realizowany przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie :

- Zespół Interdyscyplinarny
- Urząd Miejski w Choroszczy
- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choroszczy
- Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki oświatowe ,
- placówki służby zdrowia,
- Posterunek Komisariatu Policji w Łapach i w Białymstoku,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku